

Результати обговорення
проекту освітньої програми (змін до ОП) Філологія. Українська мова та література
вид освітньої програми (ОПП, ОНП) Освітньо-професійна
за спеціальністю 035. Філологія
у період 4.02.2022 –4.04.2022 р.

№ 3/п	Автор пропозиції / відношення до групи стейкхoderів	Дата надходження пропозиції / її оформлення	Суть пропозиції, її обґрунтування	Інформація від гаранта ОП про врахування пропозиції / обґрунтування причини неврахування пропозиції
1.	Л. В. Павлішена, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови і літератури Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії	4 квітня 2022 року (у письмовому вигляді – відгук на освітньо-професійну програму	<p>1. Вважаємо, що варто внести до переліку загальних компетентностей здатність до формування високої патріотичної свідомості, почуття вірності, любові до Батьківщини, турботи про благо свого народу, готовності до виконання громадянського і конституційного обов'язку із захисту національних інтересів, цілісності, незалежності України, сприяння становленню її як правової, демократичної, соціальної держави.</p> <p>2. Для зручності варто розмістити анотації дисциплін у тому порядку, як подано дисципліни в переліку компонент освітньої програми.</p> <p>3. Зазначено застарілі навчальні ресурси в анотаціях до дисциплін «Порівняльна граматика слов'янських мов» – 1966 і 1981 років, «Загальне мовознавство» – 1996 р., «Українська література і європейський контекст» – 1990, «Педагогічна практика у ЗВО» – 1998.</p> <p>4. Вважаємо доречним вилучити навчальну дисципліну «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)» з переліку обов'язкових,</p>	<p>Враховано повністю (додано вказану загальну компетентність).</p> <p>Враховано повністю (анотації розміщено за порядком їх подання в переліку освітніх компонентів).</p> <p>Враховано частково (оновлено список рекомендованої літератури, крім тієї, яка є фундаментальною і більше не перевидавалася).</p> <p>Не враховано, оскільки знання іноземної мови є важливим складником підготовки магістра-філолога, тим паче, що інші стейкхолдері</p>

			<p>натомість замінити її на одну з таких дисциплін, як: «Етнолінгвістика», «Психолінгвістика», «Лінгвістичний аналіз художнього тексту». Ті студенти, які дійсно володіють іноземною мовою на належному рівні, безперечно оберуть дисципліну «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)», аби підтримувати і збагачувати свої знання.</p>	<p>висловлювали пропозиції, вивчати іноземну мову протягом двох семестрів</p>	
2.	<p>С. А. Манзюк, старший викладач кафедри теорії та методик сучасного гуманітарних дисциплін, методист української мови та літератури Хмельницького обласного інституту післядипломної підготовки педагогічних працівників</p>	<p>4 квітня 2022 року (у письмовому вигляді – відгук на освітньо-професійну програму</p>	<p>1. Місцем працевлаштування випускників визначено засоби масової інформації та інтернет-маркетингу, різноманітні фонди, спілки, фундації гуманітарного спрямування, музеї, мистецькі і культурних центри тощо, а також заклади вищої освіти. Водночас заклади середньої освіти в освітньо-професійній програмі не названі, хоча практика післявипускної діяльності філологів-магістрів засвідчує, що більшість із них працевлаштовуються саме в таких освітніх установах на педагогічних посадах. Тому було б закономірно у графі «Придатність до працевлаштування» назвати і професію учителя української мови та літератури.</p> <p>2. Із цією рекомендацією пов'язана й наступна, сутність якої полягає в розгляді ОПП фахівцями, які представляють не лише вищу школу та засоби масової інформації, а й середню освіту, що має бути відбито в «Листі погодження».</p> <p>3. Звичайно, це потребуватиме певних трансформацій як освітніх компонентів (наприклад,</p>	<p>Не враховано, тому що після консультацій з НАЗЯВО ми переконалися в тому, що випускники ОО «Філологія. Українська мова та література» можуть працювати лише в закладах вищої освіти, якщо їм читаються відповідні педагогічні і методичні дисципліни, організовується педагогічна практика і приймається кваліфікаційний іспит. Кафедрою української філології розроблено ОПП Середня освіта. Українська мова та література», випускники якої матимуть право працювати в ЗСО.</p>	<p>Враховано частково (розширено список тих, хто розглядає ОПП і ставить підписи в «Листі погодження»).</p> <p>Не враховано (причини див. вище).</p>

			відновлення комплексних навчальних дисциплін («Методика викладання української мови у закладах вищої та середньої освіти» і «Методики викладання української літератури у закладах вищої та середньої освіти»), так і практичної підготовки (зокрема комбінування педагогічної практики у двох типах навчальних закладів).	
3.	С. А. Шуляк, доктор філологічних наук, професор кафедри практичного мовознавства Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини	5 квітня 2022 року (у письмовому вигляді – відгук на освітньо-професійну програму	<p>1. Як форми контролю в ОПП визначено залік, диференційований залік, іспит, усне та письмове опитування, тестування, контрольні й самостійні роботи, захист курсових робіт, звіт із практики, наукова і творча робота, захист кваліфікаційної (дипломної) роботи. Однак із метою розвантаження магістрантів у другому семестрі з навчального плану вилучено захист курсової роботи, тому потрібно таке рішення засвідчити і в переліку форм контролю.</p> <p>2. Також в освітній програмі зазначено, що відповідність кадровим вимогам ліцензійних умов викладачів кафедри коливається від 4 до 10 пунктів із 19 запропонованих, однак нині ми маємо 20 пунктів, тому теж необхідно зробити відповідне коректування.</p> <p>3. Потребують уточнення і два підпункти – «Форми атестації здобувачів вищої освіти» та «Вимоги до кваліфікаційної роботи», де частково повторюється інформація про вимогу щодо обов'язкової</p>	<p>Враховано повністю (знято захист курсових робіт із переліку форм контролю).</p> <p>Враховано повністю (виправлено 19 пунктів на 20).</p> <p>Враховано повністю (вказана інформація збережена лише в переліку вимог до дипломної роботи).</p>

			<p>відсутності академічного плаґіату та оприлюднення дипломної роботи на офіційному сайті (репозитарії) університету. Безперечно, це важливо, але таке твердження має бути збережене лише в переліку вимог до дипломної роботи.</p> <p>4. На нашу думку, спеціальність «Філологія» повинна мати основне спрямування не на педагогічну діяльність, а на інші види роботи, як-от: журналістика, редактування, літературна творчість тощо, причому це повинно відбиватися не лише в теоретичних курсах, а й на переддипломній практиці у третьому семестрі, яку бажано максимально пов'язувати з майбутнім працевлаштуванням випускника.</p>	<p>Враховано повністю (у третьому семестрі магістрант проходять педагогічну практику і переддипломну практику, яка цілком пов'язана з майбутнім працевлаштуванням випускника.</p>
4.	Л. М. Марчук, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка	31 березня 2022 року (у письмовому вигляді – відгук на освітньо-професійну програму	<p>1. У графі «Придатність до працевлаштування» вказується, що випускники можуть працевлаштуватися, окрім закладів освіти, й у засобах масової інформації, інтернет-маркетингу, у різноманітних фондах, спілках, фундаціях гуманітарного спрямування, музеях, мистецьких і культурних центрах тощо, але дисципліни із загальної та професійної підготовки, що б забезпечували знання у цих галузях, не представлені. Бажано було б увести в перелік компонентів освітньої програми відповідне забезпечення.</p>	<p>Не враховано, тому що обмежений перелік обов'язкових навчальних дисциплін не дозволяє це зробити. Водночас можемо засвідчити, що відповідні компетенції формуються при вивченні «Загального мовознавства», «Методології та організації наукових досліджень», «Теорії літератури і літературної критики» тощо і поглинюються завдяки низці вибіркових дисциплін, які пропонує кафедра української філології.</p>
5.	З. О. Купчинська, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови імені Івана	30 березня 2022 року (у письмовому вигляді – відгук на освітньо-професійну програму	<p>1. На нашу думку, потребує конкретизації і практична підготовка магістрантів, які, згідно з освітньо-професійною програмою,</p>	<p>Враховано частково, зокрема заплановано підготувати розширені методичні рекомендації щодо організації як педагогічної, так і</p>

	Ковалика Львівського національного університету імені Івана Франка		у третьому семестрі проходять переддипломну практику у ЗВО та переддипломну практику.	переддипломної практик.
6.	Байчурак Валерія, магістрантка групи ФУМм-21-01 спеціальності «Філологія. Українська мова та література»	16 березня 2022 року (в електронному вигляді – відгук на освітньо-професійну програму)	<p>1. Не зовсім вдало визначено інтегральну компетентність, у якій вказується, що «... проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог», адже ці вимоги є визначені, тому що ми знаємо, чого і як нас навчають.</p> <p>2. На нашу думку, необхідно відновити місце для працевлаштування заклади середньої освіти.</p> <p>3. Вважаємо, що доцільно реалізовувати не тільки національну, а й міжнародну академічну мобільність. Наприклад, з такими країнами, як Польща і Німеччина.</p>	<p>Не враховано, оскільки редактувати інтегральну компетентність ми нре маємо повноважень.</p> <p>Не враховано (див. вище).</p> <p>Враховано частково (погоджуємося із цим зауваженням, але ми й не заперечували щодо міжнародної академічної мобільності, а лише засвідчили, що її, на жаль, у Хмельницькому національному університеті немає).</p>
7.	Венгер Анастасія, магістрантка групи ФУМм-21-01 спеціальності «Філологія. Українська мова та література»	17 березня 2022 року (в електронному вигляді – відгук на освітньо-професійну програму)	<p>1. Такі обов'язкові компоненти освітньої програми, як «Методика викладання літератури у закладах вищої освіти» та «Методика викладання української мови у закладах вищої освіти» доречно об'єднати в одну дисципліну «Методика викладання української мови та літератури у закладах вищої освіти», оскільки розділи, які вводять студентів в історію розвитку методики, дозволяють це зробити без суттєвого скорочення вивчуваного матеріалу, це ж стосується й окремих використовуваних філогогами методів викладання.</p> <p>2. Пропоную ввести іноземну мову (за професійним спрямуванням) не лише для</p>	<p>Враховано повністю (читається лише одна «Методика викладання філологічних дисциплін у ЗВО»).</p> <p>Не враховано, тому що ми не можемо продовжити вивчення іноземної мови у другому семестрі, однак магістранті</p>

		<p>вивчення у першому семестру, а й у другому з іспитовою формою підсумкового контролю, адже знання іноземної мови допоможе не лише ознайомитись з іноземною мовою, а й оволодіти нею, розширити коло професійної діяльності філологів.</p> <p>3. З огляду на це, а також на те, що передумовою для вступу є наявність ступеня освіти бакалавра, можна вважати, що студенти-магістранти, придатні не лише до викладання у ЗВО, а й насамперед до вчителювання, тому пропоную ввести до переліку працевлаштування професію «вчитель» або об'єднаний термін «вчитель-викладач» що дозволить магістрантам охопити всю сферу освіти, а не лише вищу її ланку.</p> <p>4. Також, згідно з програмою, магістранти проходять педагогічну практику у ЗВО, хоча у переліку придатності до працевлаштування є й професії, що стосуються медіасфери. Зокрема, у програмних результатах навчання (ПРН 14) зазначено, що магістри мають «створювати, аналізувати й редактувати тексти різних стилів та жанрів», що дозволяє випускникам працювати редакторами, тому доречно було б дати магістрантам вибір проходити педагогічну практику у ЗВО чи практику у засобах масової інформації.</p>	<p>можуть це зробити, обравши її з переліку вибіркових дисциплін (також можна звідти вибрати і польську мову, яка раніше була в освітніх програмах і навчальних планах магістратури). Неможливо збільшити і кількість годин на вивчення іноземної мови у першому семестрі, тому що кількість тижневих годин і так уже становить 21), як і окремих дисциплін у другому семестрі з цієї причини.</p> <p>Не враховано (див. вище).</p> <p>Частково враховано, адже, як зазначалося вище, магістранти мають право обирати переддипломну практику відповідно до своїх уподобань, зокрема і враховуючи майбутнє місце роботи. Однак замінювати переддипломну практику педагогічно або навпаки неможливо, оскільки обидва освітні компоненти є обов'язковими.</p>
8.	Євин Максим, магістрант групи ФУМм-21-01	<p>17 березня 2022 року (в електронному вигляді – відгук на</p> <p>1. Не зовсім вдало сформульовано мету освітньої програми –</p>	Не враховано (див. вище).

	спеціальності «Філологія. Українська мова та література»	«Філологія. мова та освітньо-професійну програму)	<p>«підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні завдання і проблеми, що ... характеризується невизначеністю умов і вимог». Чому ці умови і вимоги «характеризуються невизначеністю», адже що вимагати і в яких умовах маємо працювати відомо (зазначено в Стандарті вищої освіти України зі спеціальності 035 Філологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти)?</p> <p>2. У графі «Придатність до працевлаштування» вказується «магістр-філолог може працювати ... на викладацьких, науково-дослідних та адміністративних посадах у закладах вищої освіти», але в переліку немає закладів середньої освіти</p> <p>3. На сайті в освітній програмі не вказано, що магістранти мають складати атестаційний іспит, з метою присвоєння професії викладача української мови та літератури.</p>	<p>Не враховано (див. вище).</p> <p>Повністю враховано (атестаційний іспит включено в перелік форм контролю).</p>
9.	Шевчук Марія, магістрантка групи ФУМм-21-01 спеціальності «Філологія. Українська мова та література»	20 березня 2022 року (в електронному вигляді – відгук на освітньо-професійну програму)	<p>1. У програмі не вказано, що студент-випускник може працювати у закладах середньої освіти. Це є суттєвим недоліком.</p> <p>2. У розділі «Оцінювання» зазначено про форми контролю, серед яких є курсова робота (її вже відмінили й замість неї буде іспит, про це варто вказати).</p> <p>3. Хочу сказати, що при вступі до магістратури потрібно складати ЕВІ, а на 4 курсі іноземну не вивчають. Доцільно було б перенести цей предмет на останній рік бакалавра, а на магістратурі</p>	<p>Не враховано (див. вище).</p> <p>Повністю враховано (див. вище).</p> <p>Не враховано (рецензована ОПП складена для рівня вищої освіти «магістр», тому ми не можемо обговорювати бакалаврський рівень. Про вивчення іноземної мови – див. вище).</p>

			поставити інший.	
10.	О. В. Кшановська, в.о. директора Департаменту освіти та науки Хмельницької міської ради	5 квітня 2022 року (у письмовому вигляді – відгук на освітньо-професійну програму	Передбачений курс «Методика викладання української мови і літератури у ЗВО», однак незрозуміло, як отримають філолого-методичну підготовку ті бакалаври, які не вивчали методики навчання української мови і літератури в загальноосвітній школі.	Не враховано, тому що випускникам спеціальності «Філологія. Українська мова та література» в дипломі не вказується кваліфікація «вчитель української мови та літератури», а лише «викладач».

Гарант ОП

(Торчинський М. М.)

Розглянуто на засіданні кафедри української філології (протокол № 12 від 7 квітня 2022 року)